

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 16 december 2019
(OR. en)

14975/19

AGRILEG 215
VETER 108

RESULTAAT BESPREKINGEN

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: de delegaties

Betreft: Conclusies van de Raad over dierenwelzijn - integraal onderdeel van een duurzame dierlijke productie
- Conclusies van de Raad (16 december 2019)

Voor de delegaties gaan in bijlage dezes de conclusies die de Raad hierover op 16 december 2019 heeft aangenomen.

**CONCLUSIES VAN DE RAAD OVER DIERENWELZIJN - INTEGRAAL ONDERDEEL
VAN EEN DUURZAME DIERLIJKE PRODUCTIE****OVERWEGENDE HETGEEN VOLGT**

- (1) Dierenwelzijn is een belangrijke aangelegenheid voor de Europese burgers en is als dusdanig erkend door het Unierecht, met name door artikel 13 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
- (2) Uit opiniepeilingen blijkt dat er veel bezorgdheid bestaat over dierenwelzijn:
 - a. De Eurobarometer bracht in 2015¹ aan het licht dat de meerderheid van de respondenten van mening was dat er verbeteringen nodig waren op het gebied van het welzijn van landbouwhuisdieren (82 % van de respondenten) en gezelschapsdieren (74 % van de respondenten). Daarnaast vinden de burgers het belangrijk dat ingevoerde producten van buiten de EU dezelfde normen inzake dierenwelzijn naleven als die welke in de EU worden gehanteerd, en zijn zij van mening dat de EU meer moet doen om de bewustwording rond dierenwelzijn te vergroten, ook op internationaal niveau.
 - b. Volgens de Eurobarometer in 2018² is de focus van zowel de publieke opinie als het overheidsbeleid verschoven naar meer aandacht voor voedselkwaliteit, dierenwelzijn en milieunormen.

¹<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/search/Attitudes%20of%20Europeans%20towards%20Animal%20Welfare/surveyKy/2096>

²<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/search/Europeans.%20Agriculture%20and%20the%20CAP/surveyKy/2161>

- (3) Dierenwelzijn is ook verbonden met voedselzekerheid doordat het bijdraagt aan de veerkracht, het efficiënt gebruik van hulpbronnen en resultaten op het gebied van sociale rechtvaardigheid/verantwoordelijkheid, zoals is geconcludeerd door de Commissie inzake Wereldvoedselzekerheid³. Bovendien levert een beter dierenwelzijn voordelen op voor de producent, doordat het sterftecijfer daalt, de gezondheid wordt verbeterd en de kwaliteit, de opbrengst en de prijs van het eindproduct worden verhoogd. Een bijzonder belangrijk gevolg van een beter dierenwelzijn is dat dieren beter bestand zijn tegen ziekteverwekkers⁴. Dit vermindert de behoefte aan medicatie en draagt zo bij aan de strijd tegen antimicrobiële resistentie, en ondersteunt bioveiligheidsmaatregelen voor het beheer van dierziekten.
- (4) De bestaande EU-wetgeving inzake dierenwelzijn is in de loop der jaren geleidelijk ontwikkeld om het welzijn van dieren beter te garanderen en tegelijkertijd een gelijk speelveld te behouden voor landbouwers en exploitanten in de EU. De wetgeving is echter niet alomvattend aangezien zij geen specifieke minimumnormen bevat voor de bescherming van vele landbouwhuisdieren, zoals melkkoeien, mestvee, schapen en geiten, kweekvis, gefokte konijnen, pullen, kalkoenen, ganzen en eenden.
- (5) In 2012 publiceerde de Commissie de strategie van de Europese Unie voor de bescherming en het welzijn van dieren voor 2012-2015⁵ (Strategie 2012-2015), waarin een lijst van maatregelen ter verbetering van de welzijnsnormen en ter ondersteuning van de handhaving en naleving in de hele EU werd vastgesteld.
- (6) Het EU-Platform voor dierenwelzijn is in 2017 opgericht door de Europese Commissie. Het platform is erin geslaagd de dialoog over dierenwelzijn onder de bevoegde autoriteiten, de industrie, het maatschappelijk middenveld en wetenschappers aan te zwengelen en zo de uitwisseling van beste praktijken en andere ervaringen te vergemakkelijken. De toekomst van het platform moet worden bepaald.

³ Commissie inzake Wereldvoedselzekerheid, 2016. Aanbevelingen over duurzame landbouwontwikkeling voor voedselzekerheid en voeding: welke rol voor de veestapel? <http://www.fao.org/cfs/home/products/en/>

⁴ Europese Autoriteit voor voedselveiligheid, 2017. EMA and EFSA Joint Scientific Opinion on measures to reduce the need to use antimicrobial agents in animal husbandry in the European Union, and the resulting impacts on food safety. EFSA Journal 15 (1).

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2017.4666>

⁵ Strategie van de Europese Unie voor de bescherming en het welzijn van dieren 2012-2015 https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/aw_eu_strategy_19012012_en.pdf

- (7) Op basis van de artikelen 95 en 96 van de verordening officiële controles heeft de Commissie twee referentiecentra voor dierenwelzijn aangewezen. Het eerste is opgericht in maart 2018 en houdt zich bezig met het welzijn van varkens. Het tweede is opgericht in oktober 2019 en houdt zich bezig met het welzijn van pluimvee en andere kleine gekweekte dieren. Er moet voor worden gezorgd dat de referentiecentra hun taken kunnen uitvoeren en de bevoegde autoriteiten en de Commissie betrouwbare en actuele informatie kunnen verstrekken over de meest recente onderzoeksresultaten, nieuwe technieken, dierenwelzijns-indicatoren en goede praktijken. Dit is nodig om de correcte toepassing van de wetgeving en de controle op de naleving te vergemakkelijken.
- (8) Er is aangedrongen op verdere actie en bepaalde lidstaten hebben gewezen op de behoefte aan betere regelgeving, beter dierenwelzijn en bewustmaking van de EU-normen en -kennis (bv. de gezamenlijke verklaring van Denemarken, Duitsland en Nederland inzake dierenwelzijn van 14 december 2014⁶ en de standpuntnota van Denemarken, Duitsland, Nederland en Zweden over de herziening van Richtlijn 2008/120/EG van de Raad⁷). Daarnaast heeft het Europees Parlement aangedrongen op meer alomvattende wetgeving en een betere handhaving van de bestaande wetgeving^{8 en 9}. In 2016 concludeerde de Commissie in een verslag¹⁰ dat het gebrek aan handhaving van de EU-wetgeving een van de belangrijkste problemen voor het welzijn van dieren is en dat een beter begrip van de regels is vereist.
- (9) Onder het Bulgaarse, het Oostenrijkse en het Roemeense voorzitterschap zijn diepgaande besprekingen gevoerd over de problemen van het vervoer over lange afstand voor het dierenwelzijn. Ondanks de voortgang die is gemaakt met de handhaving van Verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer, blijven er duidelijke tekortkomingen en inconsistenties bestaan. De regels moeten beter worden gehandhaafd, met inbegrip van de regels inzake temperatuur en transporttijd. Bovendien moeten de controles achteraf en het Traces-systeem beter worden gebruikt en moeten de bevoegde autoriteiten in de lidstaten en in derde landen actief samenwerken.

⁶ Doc. 16923/1/14 REV 1.

⁷ Doc. 5708/16.

⁸ Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2015 over een nieuwe strategie voor het welzijn van dieren voor de periode 2016-2020 http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2015-0417_NL.html

⁹ Resolutie van het Europees Parlement van 14 februari 2019 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer binnen en buiten de EU http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0132_NL.html

¹⁰ Europese Commissie, 2016. Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de uitvoering van Richtlijn 98/58/EG van de Raad inzake de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden dieren <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A52016DC0558>

- (10) In de loop der jaren zijn verschillende richtsnoeren, studies en verslagen van de EU gepubliceerd over dierenwelzijnsvraagstukken, onder meer over het slachten, kweken en vervoeren van dieren, onderwijs en consumentenvoorlichting en het welzijn van honden en katten in handelspraktijken. Ondanks aanzienlijke inspanningen in veel lidstaten kunnen de tekortkomingen in de handhaving van de wetgeving echter niet worden opgelost door middel van louter sturing of informatie, zolang de wetgeving voor verschillende interpretaties vatbaar is.
- (11) Een aantal recente wetenschappelijke adviezen van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) en andere wetenschappelijke publicaties zijn beschikbaar en kunnen worden gebruikt om wetgeving inzake dierenwelzijn op te stellen en te herzien.
- (12) Wetgeving is niet de enige manier waarop dierenwelzijn kan worden bevorderd; er zijn een aantal vrijwillige maatregelen voorhanden, zoals kwaliteitsnormen en programma's voor dierenwelzijn. In sommige lidstaten zijn reeds vrijwillige programma's voor dierenwelzijn in verband met speciale etikettering van start gegaan. Deze zijn positief onthaald door de consumenten, die hun aankoopbeslissingen kunnen baseren op overwegingen in verband met dierenwelzijn, terwijl de producenten een premie voor hun inspanningen ontvangen. De transparantie en geloofwaardigheid van dergelijke regelingen moeten echter worden gewaarborgd.
- (13) In 2019 nam de Raad conclusies¹¹ aan op basis van een verslag van de Europese Rekenkamer¹², waarin wordt erkend dat er aanzienlijke vooruitgang is geboekt op het gebied van de groepshuisvesting van zeugen en het verbod op niet-aangepaste kooien voor legkippen. In de conclusies wordt opgemerkt dat er nog altijd tekortkomingen bestaan bij de naleving van minimumnormen en dat het gebruik van de financiële middelen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid om hogere dierenwelzijnsnormen te bevorderen, voor verbetering vatbaar is.

¹¹ Conclusies van de Raad (12 februari 2019) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11073-2019-INIT/nl/pdf>

¹² Europese Rekenkamer. Speciaal verslag nr. 31/2018 inzake dierenwelzijn in de EU <https://www.eca.europa.eu/nl/Pages/DocItem.aspx?did=47557>

- (14) In 2019 verzocht het Europees Parlement¹³ de Commissie en de lidstaten om, waar mogelijk, een omschakeling van het vervoer van levende dieren naar een handel met voornamelijk vlees en karkassen te stimuleren. Het Europees Parlement deed ook andere aanbevelingen met betrekking tot de tenuitvoerlegging en handhaving van de wetgeving inzake vervoer en de vervolging van inbreuken.
- (15) Het zou waardevol zijn om meer besprekingen te houden over de duurzaamheidsaspecten van het langeafstandsvervoer van levende dieren en over de gevolgen van de verschillende motieven van de handel.
- (16) In haar verslag over het concurrentievermogen van de Europese veehouders (2018)¹⁴ concludeerde de Commissie dat de vereisten inzake dierenwelzijn geen grote impact hebben op het relatieve kostenconcurrentievermogen. Ook concludeerde zij dat andere factoren, zoals arbeids- of voederkosten, een veel grotere rol speelden. Anderzijds merkte zij op dat de EU de bewustwording rond normen inzake dierenwelzijn wereldwijd heeft vergroot en dat deze inspanningen moeten worden voortgezet.
- (17) In mei 2019 gaf de Commissie het startsein voor een evaluatie van de Strategie 2012-2015, zoals werd aanbevolen in het verslag van de Europese Rekenkamer. Doel van de evaluatie is na te gaan in hoeverre de doelstellingen van de EU-strategie zijn verwezenlijkt en in hoeverre deze doelstellingen relevant en coherent blijven vandaag de dag. De goedkeuring van de evaluatie is gepland voor eind 2020.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE:

- (1) BENADRUKT dat een goed dierenwelzijn een integraal onderdeel is van duurzame dierlijke productie.
- (2) BENADRUKT dat een goed dierenwelzijn in het algemeen de diergezondheid verbetert en de noodzaak om antibiotica te gebruiken vermindert, en bijgevolg antimicrobiële resistentie vermindert. In bepaalde gevallen moeten maatregelen op het gebied van dierenwelzijn echter worden aangepast aan de situatie van dierziekten om voldoende bioveiligheid te garanderen.

¹³ Resolutie van het Europees Parlement inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer binnen en buiten de EU http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0132_NL.html

¹⁴ Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de gevolgen van internationale activiteiten op het gebied van dierenwelzijn voor het concurrentievermogen van Europese veehouders in een gemondialiseerde wereld <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0042>

- (3) ERKENT dat de EU-wetgeving inzake dierenwelzijn en de vrijwillige activiteiten en investeringen door landbouwers en andere exploitanten hebben geleid tot verbeteringen in het dierenwelzijn.
- (4) VERWELKOMT de externe beoordeling van de resultaten van de Strategie 2012-2015 en VERZOEKT de Commissie een nieuwe strategie op te stellen met inachtneming van die beoordeling.
- (5) ERKENT dat, hoewel er overkoepelende wetgeving bestaat inzake het welzijn van alle voor landbouwdoeleinden gehouden dieren en ook meer specifieke wetgeving voor kalveren, varkens, vleeskuikens en legkippen, de wetgeving inzake dierenwelzijn verder kan worden uitgewerkt of geactualiseerd om rekening te houden met praktische problemen in de bestaande wetgeving, meer recente wetenschappelijke kennis en technische ontwikkelingen ter verbetering van het dierenwelzijn en de harmonisatie. De bestaande vereisten die verdere uitwerking nodig hebben, zijn met name het vervoer van dieren, het welzijn van varkens, pijnlijke procedures en dierenwelzijnsindicatoren. BENADRUKT dat de omstandigheden voor het slachten van dieren kunnen worden verbeterd, met name door wetenschappelijk onderzoek naar bedwelming en "eenvoudige bedwelming" in de zin van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1099/2009 aan te moedigen.
- (6) VERZOEKT de Commissie te onderzoeken of er behoefte is aan nieuwe wetgeving die van toepassing is op alle in het kader van een economische activiteit gehouden diersoorten waarvoor momenteel geen specifieke wetgeving inzake dierenwelzijn bestaat, met name runderen van ten minste zes maanden oud, gefokte konijnen, pullen, honden en katten, maar ook kalkoenen, ouderdieren van vleeskuikens en leghennen, schapen, geiten en kweekvis, alsmede welke de gevolgen zijn van dergelijke nieuwe wetgeving.
- (7) BENADRUKT dat het welzijn van dieren tijdens langeafstandsvervoer moet worden verbeterd. MOEDIGT de Commissie en de lidstaten AAN om op korte termijn oplossingen te vinden die de handhaving van de bestaande vervoerswetgeving zullen vergemakkelijken, onder meer door manieren voor informatie-uitwisseling tussen de autoriteiten van de lidstaten verder uit te werken, en ROEPT OP tot meer besprekingen in verschillende fora over de duurzaamheid van de handel in levende dieren versus de vleeshandel. MOEDIGT de Commissie AAN Verordening (EG) nr. 1/2005 te herzien en te actualiseren.

- (8) HERINNERT ERAAN dat wijzigingen van de bestaande wetgeving of nieuwe wetgeving gebaseerd moeten zijn op de meest recente wetenschappelijke onderzoeken en ervaringen van de lidstaten en dat, indien nodig, nieuw wetenschappelijk onderzoek moet worden uitgevoerd.
- (9) BENADRUKT dat er ook wetenschappelijke expertise en verdere coördinatie nodig zijn om de handhaving van de bestaande wetgeving op EU-niveau te harmoniseren. Inspanningen voor geharmoniseerde handhaving moeten worden ondersteund door de nationale contactpunten voor het vervoer van dieren. Daarbij moet worden gebruik gemaakt van de informatie die is verstrekt door de EU-referentiecentra voor dierenwelzijn en het EU-Platform voor dierenwelzijn.
- (10) WAARDEERT de activiteiten van het EU-Platform voor dierenwelzijn en STEUNT de voortzetting ervan als een waardevol forum om de dialoog tussen relevante belanghebbenden aan te wakkeren. MOEDIGT de Commissie AAN de werkzaamheden van het platform te beoordelen en deze verder vorm te geven, met name wat betreft een grotere betrokkenheid van alle lidstaten.
- (11) MOEDIGT de Commissie AAN om voldoende middelen beschikbaar te stellen voor de EU-referentiecentra voor dierenwelzijn en om een oproep te doen voor extra centra die zich bezighouden met, bijvoorbeeld, herkauwers en paardachtigen, met inbegrip van het vervoer en het doden van die dieren.
- (12) VERZOEKT de Commissie de noodzaak en de gevolgen van een EU-regelgevingskader met criteria voor etiketteringsregelingen inzake dierenwelzijn te beoordelen, rekening houdend met nationale ervaringen.
- (13) MOEDIGT de lidstaten AAN efficiënt en doeltreffend gebruik te maken van de financiële middelen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid om het dierenwelzijn daadwerkelijk te verbeteren.
- (14) ERKENT dat het belangrijk is het welzijn van dieren wereldwijd te bevorderen, en daarbij rekening te houden met de concurrentie die EU-landbouwers in de mondiale handel ondervinden, en BENADRUKT bijgevolg dat het belangrijk is om dierenwelzijn zoveel mogelijk in vrijhandelsovereenkomsten op te nemen, en ZIET deze overeenkomsten als een manier om dierenwelzijn wereldwijd te bevorderen.

- (15) IS ZEER VERHEUGD over de actieve betrokkenheid van de Commissie en de EU-lidstaten bij het uitwerken van de normen, richtsnoeren en andere activiteiten van het OIE, waaronder het platform voor dierenwelzijn in Europa van het OIE, alsmede bij twinning, opleiding en andere internationale activiteiten. MOEDIGT de voortzetting van deze werkzaamheden AAN, met bijzondere aandacht voor landen waarnaar levende dieren worden uitgevoerd en van waaruit dierlijke producten in de EU worden ingevoerd. De Raad MOEDIGT voorts AAN tot het bevorderen van de toepassing van de normen van de Gezondheidscode voor landdieren van het OIE inzake het vervoer van dieren over land en over zee, inzake het slachten en inzake systemen voor de productie van landbouwhuisdieren.
- (16) MOEDIGT de Commissie en de lidstaten AAN verdere communicatie en voorlichting aan het publiek, de exploitanten en de handelspartners te ondersteunen met betrekking tot de essentiële rol van goede normen inzake dierenwelzijn voor de ondersteuning van de diergezondheid, de voedselveiligheid en een duurzame agrovoedingssector.
-